

עגלה ערופה פרק תשיעי סוטה

מח.

עין משפט
גר מצוה

ואנן יהיזי ליה לכהניס. דקנסניהו עזרא כדאמר' ציבנות (דף פו:)
וכיון דאנין נותנין חתקין אין יכולין לומר וגם נתמיו ללוי ככל
מלוותך: **סחילה.** ונתת ללוי זה מעשר ראשון לגר זה מעשר עני
בשערין זה מעשר שני דכתיב לא תוכל ללכוכל בשערין (דברים י:)

אף הוא. יוחנן כהן גדול: **עבל והרומה מעשר עון מיסה.** חללו הן
הנשרפין (סנהדרין פג.) ילפי' לה. וכשאתם
לוקחין מעט הארץ והס לא הפרישו
אלא תרומה עודנו עבל למעשרות
ואתם נעשים מיתה: **מפריש טומא**
מעשר וטומא לכהן. מפריש כל
המעשרות ממנה להוציא מידי עבל
ואחר כך מפריש מתוך מעשר ראשון
תרומת מעשר מה שעל הלוי להפריש
ונתנו לכהן משום דלית ציה עון
מיתה אחמור עליהו שלא לעכו
אללו ולמכור לכהן כשם שהוא מערב
אללו מעשר ראשון ומעשר עני ואומר
המוציא מחבירו עליו הראיה גזירה
דלמא כי משהי ליה גביה חכיל ליה
אבל מעשר ראשון ומעשר עני מותרים
לזרים ואין צהן אללו גול כהן הלכך
המוציא מחבירו עליו הראיה. אלמא
אפרושי נמי לא הוה מפרישי ואת
אמרת לפי שאין נותנין אותו חתקין
הא אפרושי מפרישי ליה: **ספסי סקון.**
לעולם העברת הדוחות מעשר משום
שאינם נותנין אותו ללויים הוא והא
דמינא לפי ששלה כו' לאו אביטל
את יהודי קאי אללו אגור על הדמאי
קאי ותתמי תקנות תקן ציטל וידוי
של חברים אע"פ שמפרישין אותו
לפי שאין נותנין אותו חתקונו וגור
על הדמאי על לוקח מעט הארץ לפי
ששלה כו': **מסרעין.** כשהיו רואין
להפילו לארץ לשחטו: **שיפול דס**
צעיוני. ואינו רואה ואינו מתחוק כל
כך על רגליו. ונוקפין לשון נוקף סכני
היער (שעיה י: **חונטין.** להפילו לארץ.
ונוקפין לשון חטבה ומכה כדאמר'

הגהות הב"ח

(א) בבשנה שזמן הדגן
(ב) חכמים אומרים מא"מ
לג"ה ס"ה לג"ה ליה וכן
בירושלמי לתלפ: (ג) גמ'
אמר רב יתכן ובי בית:

גליון הש"ם

גמ' אודא דרשמיא ר"ף
פ"ה דבבית:

מוסף רש"י

ביטל את היודי. על
מעשר, ואפילו של חברים,
שאלו למר צעתי הקדש
מן הבית וגם נתמו ללוי,
לפי שלא היו נותנים מעשר
ראשון ללוי כהלכות,
דחממא אמר ליתם
וקנסניהו טורא וזה לתמו
לכהניס (ב"מ ג. ב.) וגור על
הדמאי. בלוקח מעט
הארץ שיפריש הכל מספק
מפני ששטעל עון מיתה,
לכן מן התרומה שלא גור
להפרישה ולא גור על
הדמאי, לפי ששלה בכל
גמול ישראל וזהו שחי
עמי הארץ מולוין
בנעשות ולא היו מפרישין
אלא תרומה גדולה (שם).
מפריש ממנה תרומת
מעשר ונותנה לכהן.
משום ששטעל עון הארץ ללוי
הוא דפקיד חממא ליתב
תרומת מעשר ולא ללוי
(בבב"ב י"א: ע"ש שני
שנורם בו בגמ').

אין אדם מנקה אפי' אלצעבו (מולין י:)
דס ניקוף מלכה כדס עולה (שם):
צעטום. להכניס זואר צהמה למוכו:
כדאמרין. שחוקן שיהו כל
הלוקחין מפרישין ולא היה אדם
נרץ לישאל לחבירו חבד שלקח
מעט הארץ הפרשת דמאי:
מתנני' צשיר לא ישאו יין. ובגמ'
מפרש מנא לן דמשבטלה סנהדרין
הוא: **נביאים הראשונים.** בגמרא [ע"ג]

מפרש: נופס לופים. מפרש בגמ' [ע"ג]:
אנשי אמנה. צוטמים צהקצ"ה וסומכין
עליו לעשות טוב ואין דואגין לחסרון:
גמ' אמר רב יוסף. הכי קאמר וכי
צית המסוכך צלחיים עיר הוא
שלא יהא נוח לימרב: **מסרועע.**
לשון ערה כמו ערו ערו (מהל"ס קל):
בסיפא מסחיל. מליסקופת הצית
ופתחיו מתחיל: **ושאיה.** לשון צית
השואה מאין יושב ומתוך כך שעירים
מרקדים שם ומנגחין וכותמין את
שערי: **זמרי דגדי.** מושכי ספינות
בצבל שרי שאינו אללו לזרם
במלכמס: **ודקרי.** שזומרין צשעה
שחורשין ואינו אללו לכיון את השורים
לתלמיהם שהולכין לקול השיר דערב
עליהם: **דגרדאי.** אינו אללו לשחוק:
על זמרא. גור על דורו שלא זמרו
צציתם וצצית משתאות: **ולא איבעי.**
ולא היו רוצים לקנותם צכך: **ועלו**
צה. ולא הקפיד למחות צידם: **אלא**
צנעורם. לפי שהענה מעטה הוא
לשמע את המזמר לענות אמרו
ונמלאו האנשים נותנים לצס לקול
הנשים וקול צאשה ערוה: **דכתיב**
השמיעני את קולך. (שיר ג) ומצעיר
את יצרו כאש צנעורת אללו זמרי גברי
ועניין נשי קלת פריצות יש דקול
צאשה ערוה אללו אינו מצעיר יצרו
כל כך שאין המזמרים מטיס אונס לקול
העונים: **לצטוילי האי מקמי האי.**
אס אין שומעין לנו לצבל את שניהם
נקדים לצבל את זה שהוא כאש צנעורת:
למה למא. למא (שמות י"ז) מתרגם לחומל:
הרחיבה

ואנן יקא יהבינן לכהנים ולודי אשאר
מעשרות אמר ריש לקיש ככל בית שאין
מתורה על מעשר ראשון שוב אין מתורה
על שאר מעשרות מאי טעמא אמר אבוי
הואיל ופתח בו הכתוב תחילה מכלל
דאפרושי הווי מפרשי והא תניא אף הוא
ביטל ^א את היודי וגור על הדמאי ילפי
ששלה בכל גבול ישראל וראה שאין מפרישין
אלא תרומה גדולה בלבד ומעשר ראשון
ומעשר שני ^ב מקצתן מעשרין ומקצתן אין
מעשרין אמר להם בני בואו ואומר לכם
כשם שתרומה גדולה יש בה עון מיתה כך
תרומת מעשר וטבל יש בהן עון מיתה
יעמד והתקין להם הלוקח פירות מע"ה
מפריש מהן מעשר ראשון ומעשר שני מעשר
ראשון מפריש ממנה תרומת מעשר ^א ונותנה
לכהן ומעשר שני עולה ואוכלו בירושלים
מעשר ראשון ומעשר עני המוציא מחבירו
עליו הראיה תרתי תקן ביטל וידוי דחברים
וגור על דמאי של עמי הארץ: **ואף הוא**
ביטל את המעוררים: מאי מעוררים אמר
רחבה ^א בכל יום ויום שהיו עומדים ליום על
דוכן ואומרים יעורה למה תישן ה' אמר
להן וכי יש שינה לפני המקום והלא כבר
נאמר ^ב הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל
אלא בזמן שישראל שרויין בצער ועוברי
כוכבים בנחת ושלוח לכך נאמר עורה למה
תישן ה': **ואת הנוקפים:** מאי נוקפים אמר
רב יהודה אמר שמואל ^א שהיו מסרטין לעגל
בין קרניו כדי שיפול דם בעינו אתא איהו
בטייל משום דמיהו כי מומא כדתניא תנא
שהיו חובטין אותו במקלות כדרך שעושים

ארתו לפני עבודת כוכבים
לחו אלא טריפות שמא ניקב קרום של מוח
מכה בירושלים: בחולו של מועד: כל ימיו לא היה אדם צריך לשאול על הדמאי: כדאמרן:
מתנני' משבטלה סנהדרין ^א בטל השיר מבית המשתאות שנאמר ^ב בשיר לא ישתו יין וגו' משמתו
נביאים הראשונים בטלו אורים ותומים משחרב בהמ"ק בטל השמיר ונופת צופים ופסקו אנשי אמנה
מישראל שנאמר ^א הושיעה ה' כי גמר חסיד וגו' רשב"ג אומר ^ב העיד ר' יהושע מיום שחרב בהמ"ק אין
יום שאין בו קללה ולא ירד המל לברכה וניטל טעם הפירות ר' יוסי אומר אף ניטל שומן הפירות ר'
שמעון בן אלעזר אומר הטהרה נטלה את ^א (הטעם ואת) הריח המעשרות נטלו את שומן הדגן ^ב וחכמים
אומרים הזנות והכשפים כילו את הכל: **גמ'** וממאי דמשבטלה סנהדרין כתיב אמר רב הונא בריה
דרב יהושע דאמר קרא ^א זקנים משער שבתו בחורים מנגינתם אמר רב ^ב אודנא דשמעא זמרא תעקר אמר
רבא זמרא בביתא חורבא כסיפא שנאמר ^א קול ישורר בחלון חרב בסף כי ארוה ערה מאי כי ארוה
ערה אמר ר' יצחק ^א (ב) בית ^ב המסוכך בארזים עיר הוא אלא אפי' בית ^ג המסוכך בארזים מתרועע אמר רב
אשי שמע מינה כי מתחיל חורבא כסיפא מתחיל שנאמר חרב בסף ואיבעית אימא מהכא ^א ושאיה
יכת שער אמר רב בר רב אשי לדידי ^א חזי ליה ומגנה כי תורא אמר רב הונא זמרא אנדי דבקר שרי
^א דגרדאי אפיר רב הונא כטייל זמרא קם מאה אוווי בזווא אמהא סאה היטי בזווא רבא ואיבעית אתא רב
חסדא זלויל ביה איבעאי אוווא בזווא ולא משתבח אמר רב יוסף זמרי גברי ועני נשי פריצותא זמרי
נשי ועני גברי כאש בנעורת למאי נפקא מינה לבטולי הא מקמי הא אמר ר' יוחנן כל השותה בארבעה
מיני זמר מביא חמש פורעניות לעולם שנאמר ^א הוי משכימי בבקר שכר ירדפו מאחרי בנשף יין ודליקם
והיה כנור ונבל תוף וחליל ויין משתייהם ואת פועל ה' לא יכישו מה כתיב אחריו ^א לכן גלה עמי מבלי
דעת שגורמין גלות לעולם וכבודו מתי רעב שמביאין רעב לעולם והמונו צחה צמא שגורמין לתורה
שתשתכח מלומדיה ^א וישח אדם וישפל איש שגורמין שפלות לשונאו של הקב"ה ^א ואין איש אלא הקדוש
ב"ה שנאמר ^א ה' איש מלחמה ועיני גבורים תשפלנה שגורמין שפלות של ישראל ומה כתיב אחריו לכן
הרחיבה

מבא א מיי פ"ה מהל
מעשר הלכה ד:
ג ב מיי פ"ה מלכות
מעשר שני הלכה ז י:
גא ג מיי פ"ה מהל
מעשר הלכה א סג
עשין קלח:
גב ד מיי שם הלכה ז
[טור י"ד סוף סי'
שלח]:
גג ה מיי פ"ה מהלכות
מענית הלכה ז סג
עשין מ"מ ג טור שע
א"מ סי' מקס סוף ג:

תורה אור השלם

1. עורה לקמה תישן
אדני קיצצה אל תונח
לקצחו תהלים מד כד
2. הנה לא ינום ולא
ישן שומר ישראל:
3. בשיר לא ישתו יין
ימך שבר לשחוק:
4. הושיעה ה' כי גמר
חסיד כי פשו אמונים
מבני אדם: תהלים יב ב
5. זקנים משער שבתו
בחורים מנגינתם:
6. ורבעו בתוכה עדרים
כל חיותו גוי גם קאת גם
קפד בכפתריה ולינו קול
ישורר בחלון חרב בסף
כי ארוה ערה:
7. נשאר צעיר שקמה
ושאיה יכת שעה:
8. הוי משכימי בבקר
שכר ירדפו מאחרי
בנשף יין ודליקם:
9. לכן גלה עמי מבלי
דעת וכבודו מתי רעב
וקמונו צחה צמא: לכן
הרחיבה שאול נפש
ופערה פיה לבלי חק
וירד הדרה וימנה
ושאונה ועלו בה:
10. וישח אדם וישפל
איש ועני גבורים
תשפלנה: ישעיהו ה טו
11. ה' איש מלחמה וי
שמות טו ג

נד א מיי פ"ח מהל' דת
הנזירה נלכה ח סג
לפון רל:
נה ב (השמיט המנז'ים
ותלמיט שהמ"ל פ"ט
מהל' כלי המקדש דין ו'
תמה על זק):

תורה אור השלם

1. והנה גם צדוק וכל הלויים אתו נשאים את ארון ברית ה'אלהים ויצו את ארון ה'אלהים ויעל אביתר עד חם כל הקם לעבור מן העיר: שמואל ב טו כד
2. ויהי לדרש אלהים בימי זכריה המבין בראת ה'אלהים ובימי דרשו את ה' והצליחו ה'אלהים:

3. דברי הימים ב כו ה ויאמר התרשאת וקח אשר לא יאכלו מקדש הקדשים עד עמד בןן לארורים ולתמיים: עזרא ב סג
4. והבית בהבנתו אבן שלמה משק נבנה ומקבת והגרון כל כלי ברזל לא נשמע בבית והבנתו: מלכים א ו ז
5. כל אלה אבנים יקרות במלכות זרובבאל במגרה מבית ומחצית ומקדש עד הפתחת ומחצית עד הקצת והדולות: מלכים א ו ז ט
6. מעשה קרש אבן פתוחי חותם תפתח את שתי הקבנים על שמת בני ישראל מסבת משבצות וקב תעשה אבן: שמות כח יא
7. והתור והקריביע תרשעו שדה וקשפה מסבות משבצות וקב במלואתם:

8. זף וקלם ובעלות: יהושע טו כד
9. כבוא הויפים ויאמרו לשאלו הלא קדוד מסתתר עמנו:
10. כי מי בו ליום קטנות ושמו וקרא את האבן הבדיל ביד וקבל שבעה אלה עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ: זכריה ד י

לעני רש"י

מש"א [יש"א]. תיבה קטנה.
אצפליי"ר [אינפלי"ר]. להתנפת.
ברשק"א [ברישק"א]. חלה-דבש.

הרחיבה שאלו נפשה. לאחר שהציאו חמש פורעניות הללו לעולם כופן ונפלין בניהם: וימנין סליק. פעמים (ט) עולים צידם שנענים ופעמים שלא עלה צידם שהרי כשצרכו דוד מפני אבשלום יאל מירושלים שאל לזקן צאורים ותומים ועלתה לו שהשיבוה ואל אביתר ולא עלתה לו שנאמר ויעל אביתר ונמלק מן הכהונה מפני שלא נענה צאורים ותומים והכי תניא בסדר עולם גבי ארון וצדקו מפני אבשלום יאל עמו עד שעלה במעלה הזיתים ושאל צאורים ותומים ונסמלק אביתר מן הכהונה גדולה כנכס לזקן תמחיו כדכתיב (שמואל ב כט) ויאמר המלך לזקן השב את הארון וגו': צימי וזכריה. והוא בנו של יהודעט שהיה צימי ויאש: ערי מגרש. ערי לויס שהטעם כמכונן מנרשות: עד עמוד כהן וגו'. אלמא הוו אורים צבית שני: אמור לו. לא שהיו אורים ותומים אלא כאלה שאומר לחצירו כו'. אלמא כל ימי המקדש ראשון הוו: דסניא.

מגי זכריה ומלאכי נקראו אחרונים: שמעון וישמעאל. רבן שמעון שהיה נשיא ורבי ישמעאל בן אלישע (ט) כהן גדול שהרגתם (ט) מלכות יון: להרבה. שעמדין ליהרג במרצ: לקטלא. לשאר מיתות כגון רבי עקיבא שסקרו צפרו במסירות פסיות של צרול כדאמר בצרכות (דף סא:) * ור' חנינה בן תרדיון שנסרק ורבי יהודה בן צבא בלונציליות של צרול כדאמר בסנהדרין (דף טז:). שאין מספידין על הרוגי מלכות. מלכות המלך לפיכך מיוחס צידם: דברים כנסתן. כשמעון אבן שלמה מסע כמה שהסיעה מן ההר ולא סיתמה שוב ככלי צרול: והלא כבר נאמר מנורות צמגירה וגו': שמי למאי אשא. דלמני' צמס' גיטין (דף סס.) שהציאו שמי ע"י

אשמדאי מלכא דשדאי: אבנים הללו. שצאפוד וחסן: פפוחי חוסס. חקק משמע: צמלואוסס. שיהיו שלמות שלא יחסרו מהם כלום: ומראה לנס צמיר. על פני הדיו כמרחץ האות: איטני של אבן. גובתא ממש"א צלע"ז: שירא פרנדא. מין משי הוא: סלה לפה על גבי נפה. מרוב שומנה מדבקת צדופני נפה וזמינס לעיסה חיה שילושיה ציין כו'. נופת צדק הנפה לופיס שפסה: שפי ככרות הנדבקות כו'. שהיתה צרכה מלויה בעיסה וכשמדבקין ככרות צדופני התגור אחת צדופן זה ואחת צדופן זה שכנגדו והן תפוחות אלפליי"ר צלע"ז עד שמגעת פני זו לזו כלאפס זה שגדל ומתפשט והולך ומולה צאורין כן אלו לפות ותפוחות צאורין: מן הלופיס. ההרים הגבוהים שמשם לופה למרחוק: מאי משמע. מהיכא ילפת שדבש צא מן ההרים: כדמפרגס רב יוסף. כאשר תעשינה הדבורים: כל הנלוק. המערה מכלי טהור לכלי טמא אין הקילות מנרפן להיות חיצור לטמא את מה שבתוך הכלי שהוא מערה ממנו: חוץ מדבש זיפין. שהוא עב מאל והרי הוא כמחוצר שששקילות פוסק הוא הולך מלמטה למעלה והכי אמרינן (ט) צמדות: הלפחה. צרשק"א צלע"ז: שכן עבות (ט) וכנסת השעה עס הדבש: שמויפין צו. מתוך שהוא טוב ועב מערצין צו מיס ויין ואין נכרות צו: שמויפין. שקריס והולכי רכיל: שמויפין. כהקדוש צידוך הוא. לומר ממנוס לגוי הדור מלוא ולדקדק ולהלכות צמדות וימיס טובים: שישצו שולחנס לעמיד לבא. שאין מקבלין שכר שלם. והכי משמע כי מי צו לויס הבא את הצדקים: קטנות. קטנות אמנה: קטני רשעי בני ישראל. שמתו כשהן קטנים: שמוצוין

הרחיבה שאלו נפשה ופערה פיה לבלי חק ויורד הדרה והמונה ושאוונה ועלו בה: משמתו נביאים הראשונים: מאן נביאים הראשונים אמר רב הונא זה (ט) דוד ושמואל ושלמה רב נחמן אמר בימי דוד זימנין סליק וזימנין לא סליק * שהרי שאל צדוק ועלתה לו שאל אביתר ולא עלתה לו שנאמר ויעל אביתר מתיב רבה בר שמואל (י) ויהי לדרוש אלהים (ט) כל ימי זכריה המבין בראות אלהים מאי לאו באורים ותומים לא נביאים ת"ש משחרב בהמ"ק ראשון בטל ערי מגרש ופסקו אורים ותומים ופסק מלך מבית דוד ואם לחשך אדם לומר (י) ויאמר התרשאת להם אשר לא יאכלו מקדש הקדשים עד עמוד כהן לאורים ותומים [אמור לו] כאלה שאומר לחצירו עד שיהיו מתים ויבא משיח בן דוד אלא אמר רב נחמן בר יצחק מאן נביאים הראשונים לאפוקי מחגי זכריה ומלאכי דאחרונים גינהו דת"ר משמתו חגי זכריה ומלאכי נסתלקה רוח הקודש מישראל ואע"פ כן היו משתמשים בבית קול שפעם אחת היו מסובין בעליית בית גוריא ביריחו נתנה עליהן בת קול מן השמים ואמרה יש בככם אדם אחד שראוי שתשרה שכינה עליו אלא שאין דורו ראוי לכך נתנו עיניהם בהלל הזקן וכשמת הספידוהו הי חסיד הי עניו תלמידו של עזרא ושוב פעם אחרת היו מסובין בעלייה ביבנה נתנה להן בת קול מן השמים ואמרה להן יש בככם אדם א' שראוי שתשרה שכינה עליו אלא שאין דורו ראוי לכך נתנו עיניהם הספידוהו

הי עניו הי חסיד תלמידו של לקטלא ושאר עמא לבייא ועקן סניאין עתידין למיתו על עמא ואף על ר' יהודה בן בבא בקשו לומר הי חסיד הי עניו אלא שנטרפה שעה שאין מספידין על הרוגי מלכות: מלכות: משחרב בהמ"ק בטל השמיר ככתבן דברי ר' יהודה אמר לו ר' נחמיה וכי אפשר לומר כן והלא כבר נאמר * כל אלה אבנים יקרות וגו' מגוררות במגרה אם כן מה ת"ל לא נשמע בבית בהבנתו אבן שלמה מסע נבנה הדברים אמר רבי נראין דברי רבי יהודה * באבני מקדש ודברי ר' נחמיה באבני ביתו ור' נחמיה שמיר למאי אתא מיבעי ליה לכדתניא אבנים הללו אין כותבין אותן בדיו משום שנאמר * פתוחי חותם ואין מסרטין עליהם כתאינה זו שנבקעת בימות החמה ואינה חסירה כלום וכבקעה זו שנבקעת בימות הגשמים ואינה חסירה כלום ת"ר * שמיר זה בריותו כשעורה ומששת ימי בראשית נברא ואין כל דבר קשה יכול לעמוד בפניו כמה משמרין אותו כורכין אותו בספוגין של צמר ומניחין אותו (ט) באיטני של אבן מליאה סובי שעורין אמר רבי אמי * משחרב מקדש ראשון בטלה שירא פרנדא וחוכית לבנה תניא נמי הכי משחרב מקדש ראשון בטלה שירא פרנדא וחוכית לבנה ורכב צרול וי"א אף יין קרוש הבא משניר הדומה כעיוגולי דבילה: ונופת צופים: מאי נופת צופים אמר רב סולת שצפה על גבי נפה ודומה לעיסה שנילושה בדבש ושמן ולוי אמר שתי ככרות הנדבקות בתגור ותופחות וכאות עד שמגיעות זו לזו ורבי יהושע בן לוי אמר זה דבש הבא מן (ט) הציפא מאי משמע כדמתרגם (ט) רב ששם כמא דנתון דבריאתה ושיימן ברומי עלמא ומתיין דובשא מעישיבו מורא תנן התם * כל הנצוק טהור חוץ מדבש זיפים והציפחים מאי זיפים אמר רבי יוחנן דבש שמויפין בו וריש לקיש אמר על שם מקומו כדכתיב * זיף ומלם ובעלות כיוצא בדבר אתה אמר * כבא הויפים ויאמרו לשאלו הלא דוד וגו' מאי זיפים אמר רבי יוחנן בני אדם המזויפין דבריהם ורבי אלעזר אמר על שם מקומן כדכתיב זיף ומלם ובעלות: ופסקו אנשי אמנה: אמר רבי יצחק אלו בני אדם שהן מאמינין בהקב"ה דתניא רבי אליעזר הגדול אמר כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר אינו אלא מקטני אמנה * והיינו דאמר ר' אלעזר מאי דכתיב * כי מי בו ליום קטנות מי גרם לצדיקים שיתבזבו שולחנן לעתיד לבא קטנות שהיה בהן שלא האמינו בהקב"ה רבא אמר אלו קטני בני רשעי ישראל שמוצוין

(א) ג'יל שמולא דוד כ"א
צ"ל. (ב) וימלא עב: ע"י
שם וצ"ל. (ג) מסתדין
י. יומא ט: [תוספתא פ"טין].
(ד) [תוספתא פ"טין].
(ה) [תוספתא פ"טין].
(ו) [גיר' הערוך טני פי'
מן ופתח צטעט עקן טן
(ז) (י) ג'י' חוס' שבת
כ: ד"ה אן חוס' צ"מ
ט: ד"ה צוטסת וחולין
פד: ד"ה צוטסת (ח) ג'יל
הלופיס וכ"מ צפרי"א ו"כ
צמ"ט. (ט) (י) א"ר רב יוסף.
(י) מכשירין פ"ה מ"ט
מזכ' ג. (כ) ג'יל שזמל
למנען אבטני הילך צמורי
קך איתא צ"מ צמורי רמו
רנ"ח. (ל) ג'י' יצ"פין.
(מ) ברפרי: מלכות
הרשעה. (נ) ג'ש"י שצ"ל
צחקין. (ס) וכוף רש"י.
(סא) דברס. א. (ע) ג'יל
מכשירין פ"ה מ"ט.

הגהות הב"ח

(א) גבי לדרוש אלהים
בימי זכריהו הננין
בכחות האלהים כלי
ותסת כל מנח: (ב) רש"י
ד"ה וימנין סליק פעמים
עולה צידם: (ג) ד"ה
שמעון וכו' מן אלבעט
שהיה צ"י: (ד) ד"ה
הלפחה וכו' עבות ובכתת
השעה:

גליון הש"ס

גבי' באבני מקדש: ע"י
במסכת תמיד פ"ח ובדברי
התפרש שם ד"ה אמר אבי
דמתקן ומימי מערקלא:
שם ששחרב מקדש
ראשון וכו'. ע"י שנת כ
ע"צ מדי' אן חולין פד
ע"צ ד"ה צומתא:
רש"י ד"ה (ד"ה) אב"א
ו"ה"ה בן תרדיון וכו'.
כדלמא צע"ז דף ט' ע"א:

מוסף רש"י

שהרי שאל צדוק.
כשהיו דוד צוה צמדי
אבשלום ויחא ענב. ויעל
אביתר. ומלא כסדר
עולם ושאל צאורים ותומים
ולא עלתה לו ותקבל
מן הכהונה שאלמו ויעל
איתר (שס). כל הניצוק
טהור. כל שמקין שמירין
מכלי אל כלי אע"פ
שמתן מתחמן וקילט
יורד משפח לטפה לא
נעשה חיצור כזי לטמא
העליון. חרץ מרדבש
זיפים. מלחמו דבש
שהוא עבה ויכולין לייפי
לערי צו משקין אחרים.
והציפחים. כמו כלפוחים
צדבס. צדקשקש"ש צלע"ז.
והואיל והן עבין נעשה
מתחמן כמו מחובד לעליון.
שהקילט היורד לנשה
למשקן עמלון נעשה טלו
טמא ואפילו העליון. אכל
דבש שלנו שאינו עב הואיל
וללא הוא לזקן שבו טהור
ככל המשקן (נדי' ב).

(א) מענית י, (ב) נוספתא פט"ו ע"ש, (ג) גיטין ז, דה סא, (ד) מגילה כא, (ה) רש"א, (ו) גיטות ע"י רבי יהושע, (ז) הכמ"ט ע"ש והק"י ע"ש, (ח) יב"א ע"ש ק,

הגרות הב"ח

(א) נ"א ונתן לבם אדני לבם נר, (ב) רש"י ד"ה אהר וכו' סימן למטה איבא וגלות:

גלוין הש"ם

מתני' יוניתי. עין מוספות נמנות דף סד ע"ב ד"ה אהר וכו' פ"א מ"א דפאה: שם משמ"ח רבי במל ענה. עין מוספות כמות דף ק"ג ע"ב ד"ה אהר וכו':

מוסף רש"י

הלך ודבר. והא"י כתיבה לאשמעין דאי לאו שהיו הולכין בעמקה של הלכה לא היו נלעגין ותנויה: אלא דהליך. מי יתן שוקל כל שמירת, שאלות ממחוקות תמיד וכל עשה מזה קבלתה מלפניה ודברים כח (טו). בפולמוס של אספסיינוס. מיל שהעלה אספסיינוס קודם שאל טיטוס עליהם (גיטין ז, גדרו על עטרת כלות. משום נכר (שבת נח).

עגלה ערופה פרק תשיעי סוטה

מ"א

עין משפט
גר מצוה

נה א מ"י פ"ה מהל מענית הלכה טו סמג עשין מ"מ טו"ש"ע א"ח סימן תקס סעף ד:

תורה אור השלם

- 1. שיהיה יי מורה להם ידעו גוים אגוז הקנה סלה: תהלים ט כא 2. יי שמעתי שמעך יראתי יי פעלך בקרב שנים יחידו בקרב שנים תודיע ברזן רחם תנבוא: חבקים ג ב 3. יהיה הקנה הליכין הלך ודבר והנה רבב אש וכו' אש ופרוץ בין שנים יתעל אלהיו בסערה השקמים: מלכים ב ב יא 4. לנס שקמה רוצח אשר ירצח את רעהו בבלי דעת והוא לא שנה לו מותו ושלשום מוכן לו אחת מן הערים האל יחיה: דברים ט ב 5. נדמו עמי מבלי תדעת כי אתה הדעת קאסת ואמאק מוכן לי ותשבח תורת אלהיך אשבח בך גם אני השע ד ו 6. כי עם בציון ישב בירושלם בבו לא תבכה תנו יתקן לקול יעקב כשמעו ענה: ישעיהו ל יט 7. ונתן לבם אדני לנס ער ומים לחץ ולא יתקן עוד מוריד חילו יעקב ראות את מוריד: ישעיהו ל כ 8. בבקר תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בקר מפחד לבקר אשר תפחד ומפראה עיניך אשר תרא: דברים כח טו 9. ארץ עיפתה כמו אפל צלמות ולא סדרים ותפע כמו אפל: איוב י כב

שמבזבזין דין אביהם. קורעים דין אביהם שכשזאין לדונם אומרים לפניו וכו': הקהיפה שניהם. למה האכלתם ונערתם עליו בנותיו ונפרעת מהם בחייהם: מוכרי רבב. רבב הוא דבר מאוס כגון חלב ושומן ונדבך בצגדים ונמאסין ואין לך אדם מתעסק בהם אלא עמי: שיהיה ה' מורה להם. לעיל מיניה כתיב כי לא נלמט ישמך אביון תקות עניים ו' תאחד לעד. שיהיה ה' מורה להם תן להם מרות לאומן עניים עושר שיהיה הגוים נוהגין בהם כבוד וידעו הגוים שהן אנוש ואינם אלהות שאין כל הכבוד והגדולה שלהם: מסמכין בטניהם אחם. משום עוני: נקרב שנים. אותה פעולה שלך דהיינו דבר מורה שהיא בקיבוץ שנים שנים לריכין להתקרב יחד בסימיו אחד: חייבו. רפאהו והרווח להם ותן להם מיתוס: המה הולכים הלך ודבר. דבדרי תורה. נחליהו ובאלישע כתיב: ראוין לשרף. שעל מנת כן בא הרכב אש עליהם: אחד מה. ע"י חבירו שהרגו בשוגג וזה גולה לערי מקלט (ו) ואם אין כהן מיתס סימן למיתה (ז) וגלות סימן לגלות שאחד מת ואחד גולה: נצלי דעם. על שלף היה להם דעת להיות מלמדין זה את זה ולמדין זה מזה: נדמו עמי. וסיפיה דקרא ותשכח תורת אלהיך: כי עם ציון ישב. אלו יושבי ישיבת מורה וסיפא דקרא חנון יתקן לקול ועקב: להם לז. כמי הכתוב מדבר כמי שמזונותיו קשין עליו ואשפ"כ יושב ועוסק בתורה: והיו עיניך וגו'. וכן תתירה כתיב ולא יכנף: פגוד. מתייהל: לא יכנף. לא יתכסה ממך כנפך בגדו ומתייהל: דלמחר. מי יתן שיצא יום: מי ידע. אם ייטב מן הילול: אלא דהניף. מי יתן והיה זה יום הנצח כזה שצדק: אלא עלמא אמאי מקיים. מאחר שהקלה הולכת תמיד ורבה: אקדושה דסידיא. סדר קדושה שלא תקנה אלא שיהיו כל ישראל עוסקין בתורה בכל יום דבר מועט שאומר קייאמו ומרגומו והן כעוסקין בתורה וכיון שנהוג בכל ישראל בתלמודים ובגמיו הארץ ויש כאן שמים קדושת השם ותלמוד התורה חביב הוא. וכן יהא שמים רבה מצדן שעוין אחר הגדה שהדרשן דורש צדיים בכל שבת היו נוהגין כך ושם היו נקבצין כל העם לשמוע לפי שאינו יום של מלאכה ויש כאן תורה וקדושת השם: סדרים. סדרי פרשיות דמורה: עברה. שפסקה מישראל: צינולה טעם. הפירות וריחם שמחוק שהיו טהורים ונוהגין צטהרה אף הקצ"ה מטהר פירותיהן מריח רע ומטעם רע: מעשר צינול שומן דגן. צעון פיסוק מעשרות פסק שומן דהגן כשמו של מעשר דאיכרי חלב כדכתיב כל חלב יתהר וגו' (במדבר יט): דהינוסא. שמינה ויש

זה ריח טוב ומין תמרים הוא לעלמן: עברה יש כך. לפיכך מריחה לך ולא צטל הריח מאלנך: אהא צריה. דרבה בר רב הונא: א"ל רב הונא לצריה: שמחם אה לני. בטהרתך: והקהיפה אה שני. שהראיתי שזה צדק על צדק יתהר מעלי שנטלת ממני ונתת לו:

רחמי: אהבה: איטעל ציה. גידלו צדימו: רבי רבי. גבל גבל אומי ואע"פ כן איני צדק: בר צדק אהא. ואין עלי לכבדך כנן: מתני' פולמוס. חיל שהציה אספסיינוס על ירושלים: עטרוס חמיס וחיורם. מפרש בגמרא: פולמוס של טיטוס. שהביא הורקנוס ארריסמוצלוס אחיו. וצין זה לזה היו חמיס ושמיס שנה כלאמר כסדר עולם: עטרוס כלום. מפרש בגמרא (ע"פ): פולמוס האחרון. הוא של חורבן הציה ושל טיטוס נמי מהו: נאפריון צדוק העיר. שהיו מוליכין אותה מציה אביה לציה בעלה ואפריון של מעילים וטליתות מזהבנות מוקפות לה: מושלי משלות. לתת אות אמתלא וטעם לתכמה וליכנס בה בשערי ציה כגון ממשלות שוליים דלאמר כסנהדרין (דף נח): כי היה דריש ר"מ צפירקא הוה דריש מילתא שמעתא ומילתא אגדתא ומילתא מתלי: שוקדיס. שוקדין עול דלתות צית המדרש לילה ויום כלאמר ציבמות (דף סג): אכל מה אעשה שנפשי חשקה בתורה: הדרשניס. שהיה צקי צטעמי המקראות כלאמר לא זכימא שתאמר יציאת מלרים צלילות עד שדרשה צן אומה (נצרות דף צ"ג): צטל כבוד סורה. שהיה נתן לצו לדרוש כל קון וקון של כל אות וכ"ש מיצות ימירות ואומיות ימירות כגון צת וצת אחי דורש (סנהדרין דף נח): וזהו כבוד תורה גדול שאין בה דבר לצטלה: אנשי מעשה. צטוט כשחציצותו ועשה מעשים מופלאים כלאמר צמענית (דף סה). נמטי כשוריך יאמר לחומן וידלוק ולעוים להציה ואצים בקרניס: קטנוס של חסידים. שהיו חסידים הולכים וכלים והוא היה מקטניהם וסופין: זיו הפחמה. זה לא ידענא מאי היא: משמט ר"ג הוקן צטל כבוד סורה. צמסכת (מגילה דף נח). אמר שעד שמת הוא היה צדיקות צעולם ולא היו למידין תורה אלא מעומד משמט הוא ירד חולי לעולם והוא רכז ללמוד תורה מיושב: צטל זיו כההנה. שהיה חסד ועשיר וכהניס צדים אולכין על שולחנו: וצני חורין. מיוחסין: חפו ראשם. שגברה יד עזי פנים ממורים שהם עשירים ואלו עניים: נגלדלו אנשי מעשה. אין חס להם: ואין דורש. לישראל: ואין מצקש. עליהם חממים: שרו חסימא. התחילו החכמים: ספריא. מלמדי מיוקוים שהם קטנים מן החכמים: כעמא דארעא. כעמי הארץ: אולא

א"ל אשקין מוא אמר לו לאו בריך אנה והיינו דאמרי אינשי רבי רבי בר ברתך אנה: מתני' א בפולמוס של אספסיינוס גזרו על עטרות חתנים ועל האירוס בפולמוס של טיטוס גזרו על עטרות כלות ושלא ילמד אדם את בנו. יוניתי בפולמוס האחרון גזרו שלא תצא הכלה באפריון בתוך העיר ורבותינו התירו שתצא הכלה באפריון בתוך העיר משמט בן עזאי בשלחן אנושי מעשה משמט בן זומא בשלחן הדרשנים משמט ר"ע בשלחן כבוד התורה משמט ר' חנינא בן דוסא בשלחן אנושי מעשה משמט ר' יוסי קמנתא פסקו חסידים ולמה נקרא שמו קמנתא שהיה קמנתא של חסידים משמט רבי יוחנן בן זכאי בשלחן זיו החכמה משמט ר"ג הזקן א' בשלחן כבוד התורה ומתה טהרה ופרישות משמט רבי ישמעאל בן פאבי בשלחן זיו הכהונה. משמט רבי כמל עונה ויראת חטא: א' [גמ' ת"ר] ר' פנחס בן יאיר אומר מושרב בהמ"ק בושו חברים ובני חורין וחפו ראשם ונדלדלו אנשי מעשה וגברו בעלי זרוע ובעלי לשון ואין דורש ואין מבקש ואין שואל על מי לנו להשען על אבינו שבשמים ר"א הגדול אומר מיום שחרב בית המקדש שרו חסימא למהו כספריא וספריא כחזניא וחזניא כעמא דארעא ועמא דארעא אולא